

Силабус освітнього компонента

Атестація (кваліфікаційна робота)

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип освітнього компонента

Обов'язкова, Спеціальна (фахова) підготовка

Семестр

8

Мова викладання

Українська

Розробники

Манойленко Олександр Володимирович

Oleksandr.Manoylenko@khpі.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 24 роки. Автор понад 250 наукових і навчально-методичних публікацій.

Провідний лектор з курсів: «Фінансова інженерія», «Блок-чейн технології та криптотрейдинг», «Фінансовий менеджмент».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Мащенко Ольга Вікторівна

Olha.Mashchenko@khpі.edu.ua

Доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 20 років. Автор понад 85 наукових та навчально-методичних праць.

Курси: «Страхування та страхова справа», «Фінансові ринки», «Банківський менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Управління фінансовими ризиками», «Теорія міжнародних фінансів».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Атестація є заключним етапом підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, освітня програма «Фінанси і банківська справа». Формою атестації здобувачів освітньої програми «Фінанси і банківська справа» є кваліфікаційна робота. Зміст кваліфікаційної роботи відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета освітнього компонента

Метою проведення атестації є:

- поглиблення, закріплення та перевірка компетентностей та результатів навчання, що були засвоєні здобувачем під час навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси і банківська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- оцінювання рівня сформованості компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньо-професійною програмою «Фінанси і банківська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до вимог Стандарту вищої освіти.

Формат освітнього компонента

Самостійна робота, консультації, індивідуальне завдання – дипломна робота.

Підсумковий контроль: атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (з обов'язковою перевіркою на плагіат) на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Компетентності

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні економічні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих теорій, методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Результати навчання

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
- ПР03. Визначити особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПР15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.

- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
- ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
- ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Обсяг освітнього компонента

Загальний обсяг – 180 год. (6 кредитів ECTS): самостійна робота – 180 год.

Передумови для освітнього компонента (пререквізити)

Для успішного проходження атестації необхідно мати знання та практичні навички з усіх обов'язкових освітніх компонент навчального плану освітньої програми «Фінанси і банківська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Вимоги до освітнього компонента та його особливості

Здобувачам вищої освіти надається право вибору теми ВКР. Якщо здобувач освіти не мав змоги в визначені графіком навчального процесу строки обрати тему випускної кваліфікаційної роботи – це робить науковий керівник та гарант освітньої програми. Керівниками ВКР призначаються професори, доценти, а також висококваліфіковані фахівці підприємств (організацій, установ), кандидати та доктори наук і затверджуються наказом ректора. ВКР виконують на підставі завдання, що затверджено завідувачем кафедри, з урахуванням: – фактичного матеріалу за підсумками переддипломної практики; – глибокого вивчення літератури за спеціальністю, що висвітлює новітні досягнення вітчизняної і закордонної науки; – календарного плану виконання ВКР. ВКР виконується на основі вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спеціальної вітчизняної і зарубіжної наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми, результатів власних досліджень з метою вирішення визначених професійних завдань. Після опрацювання джерел здобувач освіти складає план ВКР, який узгоджується з керівником.

ВКР перевіряється на відповідність вимогам нормативних документів щодо оформлення текстових документів. ВКР перевіряється на академічний плагіат з використанням програмно-технічних засобів. Кваліфікаційна робота оприлюднюється в репозитарії НТУ «ХПІ». Завершена ВКР, підписана автором, разом з відгуком керівника та рецензією подається на кафедру обліку і фінансів, де приймається рішення про допуск ВКР до захисту. На захист здобувач вищої освіти повинен підготувати доповідь і презентацію ілюстративних матеріалів. Після виступу з доповіддю здобувач вищої освіти має відповісти на запитання, які ставляться членами комісії.

Процедура проведення захисту кваліфікаційної роботи:

- за 30 хвилин до початку атестації секретар екзаменаційної комісії (чи інша відповідальна особа) повинен розпочати відеоконференцію, долучити членів екзаменаційної комісії та здобувачів, допущених до атестації з обов'язковою ідентифікацією здобувачів;
- на момент захисту кваліфікаційної роботи її електронний примірник повинен бути присутній у екзаменаційної комісії;
- під час підсумкової атестації студент не повинен залишати зону видимості веб-камери. Під час захисту кваліфікаційної роботи студенту заборонено залучати третіх осіб та/або надавати доступ до електронних пристроїв стороннім особам.
- під час захисту кваліфікаційної роботи студент демонструє презентацію через режим демонстрації екрану, робить доповідь (виступ) перед камерою членам комісії і відповідає на усні запитання членів комісії;

- у разі переривання процесу захисту кваліфікаційної роботи студент негайно звертається до технічного секретаря з клопотанням про його продовження. Комісія приймає рішення про поновлення чи припинення захисту;
- обов'язковим є дотримання безпеки в умовах військової агресії росії. У разі виникнення під час складання екзамену обставин непереборної сили здобувач освіти повинен негайно повідомити екзаменаторів про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо), що перешкоджають його завершенню. За цих обставин можливість та час перезахисту визначається членами екзаменаційної комісії та директором в індивідуальному порядку.
- якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для захисту кваліфікаційної роботи, то в протоколі комісії відзначається, що він є «не атестованим» у зв'язку з неявкою на засідання комісії. Здобувачі освіти, які допущені до складання екзамену, але з об'єктивних причин не можуть взяти в ньому участь із використанням визначених університетом технічних засобів, мають надати директорату та голові екзаменаційної комісії підтвердуючі матеріали до початку захисту. У такому випадку екзаменаційною комісією має бути обраний альтернативний варіант проведення захисту.
- у випадку незгоди з оцінкою здобувач має право на апеляцію. Заява про апеляцію з візою директора інституту подається Ректору або проректору з науково-педагогічної роботи Університету в день проведення атестаційного екзамену після оголошення результатів атестації. Апеляція розглядається протягом трьох календарних днів із дня подачі заяви.

Програма освітнього компонента

Атестація здобувачів – це самостійна робота, що відповідає фаху освітньої програми та інтегрує всі здобуті під час навчання знання, навички й уміння, слугуючи комплексним оцінюванням готовності до професійної діяльності.

У першому (теоретичному) розділі розглядаються теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, проводиться аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація, визначаються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта, проводиться аналізування зарубіжного досвіду за досліджуваною проблематикою тощо. В аналітичному огляді літературних джерел студент відзначає основні етапи розвитку наукової думки за проблемою, що вивчається. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (у тому числі, іноземної) розкриваються підходи різних авторів до вирішення проблеми, показується, у чому полягає подібність, а у чому – відмінність їх поглядів. Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 30% загального обсягу основної частини ВКР.

У другому розділі, дається стисла характеристика підприємства або фінансової установи, яке обрано для дослідження, його галузева приналежність; основні економічні показники за звітний період. Основні показники необхідно аналізувати за декілька періодів, що має бути представлено у формі таблиць (дані для аналізу отримуються під час переддипломної практики). Джерелом інформації для аналізу повинні бути планові та фактичні показники фінансово-господарської діяльності, статистична та фінансова звітність. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми повинні супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських та економічних процесів, що спостерігаються на підприємствах (установах). Також розділ повинен містити опис, характеристику сучасного стану досліджуваної теми на об'єкті дослідження, діагностування питань щодо особливостей організації фінансових відносин та фінансової діяльності предмету дослідження. Обсяг розділу не повинен перевищувати 40% загального обсягу основної частини ВКР.

У третьому (рекомендаційно-розрахунковому) розділі здобувач освіти повинен запропонувати рекомендації для покращення виявленої проблеми об'єкта дослідження. Обсяг третього розділу не повинен перевищувати 30% загального обсягу основної частини ВКР. Документи ВКР виконуються відповідно до вимог нормативних документів: державних стандартів, стандартів університету та методичних вказівок кафедри. Перед поданням ВКР на затвердження завідувачем кафедри вона проходить нормоконтроль на відповідність вимогам нормативних документів. Структурні елементи пояснювальної записки виконують відповідно до вимог СТЗВО-ХПІ-3.01, розділ 5.

Орієнтована тематика випускних кваліфікаційних робіт представлена в методичних вказівках до виконання та захисту кваліфікаційної роботи [3].

Література та навчальні матеріали

- 1 ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64463.
- 2 ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64411.
- 3 П'ятак Т.В., Кочетова Т.І. Переддипломна практика. Методичні вказівки до виконання та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форми навчання. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. 52 с. URL: https://web.kpi.kharkov.ua/acctfin/wp-content/uploads/sites/32/2024/02/Method_vkazivki_do_vikonannya_kvalifikats_roboti_bakalavra_new.pdf
- 4 Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
- 5 Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. // Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 6 Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>
- 7 Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. // Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
- 8 Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. // Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
- 9 Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI// Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
- 10 Політика академічної доброчесності в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут». URL: <https://web.kpi.kharkov.ua/phd/disertatsijna-rada/politikadobrochesnosti/>.
- 11 Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами Міністерства фінансів України. URL: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-planrah/standartbuhgalterskogo/>
- 12 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон від 16.07.99 р. № 996-XIV/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>.
- 13 СТВУЗ-ХПІ-1.03-2007 ССОНП. Нормоконтроль документів у сфері навчального процесу. Порядок організації та проведення
- 14 СТЗВО – ХПІ – 2.01-2021 ССОНП. Дипломні проекти та дипломні роботи. Загальні вимоги до виконання (зі змінами)
- 15 СТЗВО-ХПІ-3.01-2021 ССОНП. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання (зі змінами)

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача та розподіл балів

Випускна кваліфікаційна робота (кваліфікаційний екзамен) здобувача захищається (приймається) на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії.

На закритому засіданні державна екзаменаційна комісія приймає рішення щодо оцінки захисту (екзамену), враховуючи відгук керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання (виконання екзаменаційних завдань).

Тут можна детальніше роз'яснити критерії оцінювання знань здобувачів.

Підсумкова оцінка за результатами захисту випускної кваліфікаційної роботи формується з урахуванням критеріїв її якості та відповідей на запитання під час захисту та визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та умінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ»:

<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/?page_id=208

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО